

Geçici Belgelerin Kalıcı Etkisi: I. Uluslararası Efemera Çalışmaları Sempozyumu

BİLDİRİLER

Permanent Impact of Transient Documents: I^st International Ephemera Studies Symposium

PROCEEDINGS

25-27 Nisan // April 2018, Ankara

Vekam

Koç Üniversitesi Vehbi Koç Ankara Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi

CamScanner ile tarandı

Geçici Belgelerin Kalıcı Etkisi: I. Uluslararası Efemera Çalışmaları Sempozyumu

BİLDİRİLER

Permanent Impact of Transient Documents: Ist International Ephemera Studies Symposium

PROCEEDINGS

25-27 Nisan // April 2018, Ankara

Yayına Hazırlayanlar
Prepared for Publication by

Bahar Gürsel
Alev Ayaokur
Filiz Yenişehirlioğlu

Vekam

CamScanner ile tarandı

Türkiye'de İlk Efemera Çalışmaları
The First Ephemera Studies in Turkey

MEHLİKA KARAGÖZOĞLU ASLIYÜKSEK

Dr.Öğr.Üyesi, Marmara Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü, İstanbul, Türkiye

Assist. Prof., Marmara University, Faculty of Arts and Sciences, Department of Information and Record Management, İstanbul, Turkey

kmehlika@gmail.com
https://orcid.org/0000-0003-1198-5872

Öz

"Efemera" kavramı, kapsamı hakkında mutabakatın sağlanamadığı bir kavram olmakla birlikte, gündelik bilgileri içeren ve zaman içinde değer kazanacağı öngörülen kâğıt ortamındaki belgeleri ifade etmektedir. Kavramın dünya literatürüne girmesi İngiltere Efemera Derneğinin önerisi ile olmuş ve dünyadaki bütün efemera araştırmacıları arasında kabul görmüştür. Türkiye'de adı konmadan yapılan efemera toplama ve biriktirme çalışmaları bulunmakla beraber, kavramı Türkçe literatüre kazandıran ilk kişi araştırmacı yazar Burçak Evren'dir. Efemeranın Türkiye'deki serüveninde Evren ve kurduğu derneğin faaliyetleri yadsınamaz. Evren, efemera ticareti ile uğraşan esnafı bilinçlendirmiş, ilk müzayedelerin düzenlenmesine önayak olmuş ve yazılı basında sürekli kaleme aldığı yazılarla gündem oluşturarak efemera kavramının toplum, araştırmacılar ve entelektüel camia nezdinde tanınıp anlaşılmasını sağlamıştır. 1996 yılında kurduğu Ephemera Derneği ile yapılan çalışmaları kurumsallaştırmış ve efemerik malzeme konusunda büyük bir potansiyele sahip olan Türkiye'nin, bu alanda önemli bir noktaya gelmesini sağlamıştır. Efemeranın bilimsel itibarının artmasında bu çabaların önemi büyüktür. Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de kurumsal düzeydeki ilk efemera çalışmalarının gerçekleştirildiği Ephemera Derneğini tanıtmak ve derneğin faaliyetlerini literatüre dâhil ederek ulusal efemera tarihine ve yazınına katkıda bulunmaktır.

Anahtar Kelimeler: Efemera, Ephemera Derneği, Örgütlenme, Koleksiyoner, Ulusal literatür

CamScanner ile tarandı

Abstract

While there is still disagreement over the scope of what is considered "ephemera," it is often referred to as transient paper documents of everyday life, which are thought to increase in value over time. It was due to the efforts of the British Ephemera Society that the word "ephemera" entered world literature, and it was later embraced by other researchers. Although a number of ephemera works were carried out in Turkey without a proper name being attached to define the activity, Burçak Evren, an author and researcher, was the first to introduce this concept to Turkish literature. When the journey of the notion of "ephemera" in Turkey is taken into account, the contributions of the Society which he founded cannot be underestimated. He managed to raise the awareness of those who specialized in ephemera, pioneered the organization of the first few public auctions, and promoted ideas through newspaper articles he penned to improve the visibility of this new concept among the researchers and intellectual circles. The Society that he founded in 1996 afforded to build up an institutional framework for ephemera studies in general, which helped his country to figure out its potential. His efforts also played a significant role in adding value to the scientific recognition of ephemera studies. This study sets out to introduce the Ephemera Society, where the first institutional practices on ephemera were conducted in Turkey. It also seeks to introduce the activities of the Society to the literature, and thus make a contribution to the national history and literature of ephemera.

Keywords: Ephemera, Ephemera Society, Organization, Collectioner, National literature

Giriş

Bir arşiv ya da kütüphanedeki efemera koleksiyonlarından söz edebilmek için, bu konuda bir dermenin, yani malzeme bütününün olması gerekmektedir. Oysa efemera için yapılan tanımlarda, malzemenin geçiciliğinden söz edilir. Efemera, en temel ifadesiyle; günlük yaşantımızın gelip geçici, ıvır zıvır belgeleridir (Evren, 1996a, s.40). Bir başka tanımla efemera, gündelik bilgileri içeren ve sosyal tarih araştırmalarına katkı sağlayacağı düşüncesiyle zaman içinde değer kazanacağı öngörülen kâğıt yahut başka ortamlardaki geçici belgelerdir. Peki, geçiciliği sürekli vurgulanan efemerik malzemeler çöpe ya da geri dönüşüme gitmekten nasıl korunmaktadır? Çok farklı ortamlarda bulunan bu belgeleri toplama ve koruma bilinci Türkiye'de nasıl ve ne zaman oturmaya başlamıştır? Bildirinin amacı bu sorulara cevap aramak, efemera ile ilgili kurumsal düzeydeki ilk çalışmaların gerçekleştirildiği Ephemera Derneğini tanıtmak ve derneğin faaliyetlerini literatüre dâhil ederek ulusal efemera tarihine katkıda bulunmaktır. Çalışma kapsamında, Burçak Evren ile iki görüşme gerçekleştirilmiş ve bildirinin verileri, bu görüşme kayıtlarına dayandırılmıştır. Çalışmanın bir diğer önemli kaynağı, Burçak Evren özel arşividir.

CamScanner ile tarandı

Türkiye'de Efemeraya İlişkin İlk Hareketler

Türkiye'de efemeraya ilişkin ilk hareketler, efemera kavramı kullanılmadan yapılan koleksiyonerlik faaliyetleridir. Bu faaliyetler kurumsal ve kişisel faaliyetler olarak iki başlık altında değerlendirilebilir. Koleksiyonerliğe ilişkin bilinen ilk kurumsal faaliyet, 1920'li yılların başlarında kurulan Samsun Kulübünün düzenlediği kartpostal müzayedeleridir. Bir başka kurumsal faaliyet ise, pul koleksiyonculuğu üzerine çalışmalar yürütmek üzere 1948 yılında Filatelist Kulübü adıyla kurulan İstanbul Filatelistler Derneğinin çalışmalarıdır (İstanbul Filatelistler Derneği, 2018). Filateli derneklerinin sayısının artması ile birlikte 1962 yılında kurulan Türkiye Filateli Dernekleri Federasyonu, günümüze dek koleksiyonerlik ile ilgili faaliyetlerini sürdürmüştür. Bu faaliyetlerin efemera koleksiyonerliği için ortam hazırlayan önemli çalışmalar olduğu belirtilmelidir.

Koleksiyonerlikle ilgili ilk kişisel faaliyetleri ise koleksiyonerler ve sahaflar gerçekleştirmiştir. Bu konuda iki önemli isimden mutlaka söz etmek gerekir: Kevork Herman Boyacıoğlu ve Sabahattin Topşahin. Herman Boyacıoğlu, çocukluğundan beri çeşitli koleksiyonlar yapmış, ancak yetişkinlik döneminde başladığı kartpostal koleksiyonu ile efemera dünyasında önemli bir yer kazanmıştır. Satın almalar yanında *Hürriyet* gazetesinin eşya arayanlar kısmında devamlı ilanlar vererek koleksiyonunu büyüten Boyacıoğlu, Avrupa'nın en büyük kartpostal kulübüne (Cercele Français de Collectionenneurs de Cartes Postales) üye olarak Avrupalı koleksiyonerler ile takaslar yapmış ve nadide Türk kartpostallarının ülkeye geri dönmesini sağlamıştır. Daha sonra Amerika Birleşik Devletleri'nde 25'e yakın kartpostal kulübüne üye olan, 500'ü aşkın mektup arkadaşı edinen Boyacıoğlu'nun esas amacı, Türkiye'de kartpostal koleksiyonculuğunun gelişmesidir. Sahaflara kendi hazırladığı özel kutuları bırakarak malzeme toplatan ve bunları satın alan, kendi koleksiyonunu geliştirmek içinse bazı koleksiyonları toplayıp satan Boyacıoğlu, yurt dışı gezilerinde şahit olduğu kartpostal satıcılığı ve koleksiyonculuğun Türkiye'de gelişemediğini görünce bu meseleyi de çözmek niyetiyle sergiler açmış ve bedava kartpostallar dağıtmıştır. Sokakta sergi açıp satış yapanlara koleksiyonlar bırakmış ve bazı koleksiyonları düşük miktarlara vererek sahaf dükkânlarına uğrayan yeni koleksiyonerlerin yetişmesini sağlamaya çalışmıştır. Bir süre sonra kendi kartpostallarını basarak Türkiye genelindeki okullara bunları tanıtıcı metinler ve örnek nüshalar göndermiştir. Bir kartpostal mecmuası çıkartmak istemiş ancak bu isteğini gerçekleştirememiştir. Boyacıoğlu, çeşitli koleksiyonlar hakkında belge arayan araştırmacılara da yardımcı olmuştur (Coşkun, 2001, s. 2-3).

Sabahattin Topşahin ise kartpostal duayeni bir sahaftır ve iyi bir eğitimden geçmemiş olsa da daha önce değeri bilinmeyen birçok malzemenin kıymetini anlamış, araştırmacılar ve koleksiyonerlerle buluşturmuştur (Evren, 2001, s.2). Boyacıoğlu ve Topşahin, Türkiye'de koleksiyonerliğin gelişmesini sağlamış, bu konuda bir farkındalık yaratmış ve Efemera

CamScanner ile tarandı

Derneğinin çalışmalarına zemin oluşturmuşlardır.

Burçak Evren ve Çalışmaları

Burçak Evren, İstanbul Üniversitesi'nden mezun olmuş bir arkeologdur. Birçoğu efemera koleksiyonlarından faydalanılarak yazılan 97 kitabın da yazarıdır. Uzun yıllar gazetecilik yapmış olan Evren, Türkiye'nin en büyük sinema koleksiyonunun da sahibidir. 1972 yılında bir kitap hazırlığı içindeyken doğan görsel malzeme ihtiyacı, onun efemeraya ilgi duymasına ve hâlihazırdaki sinema arşivinin yanında birer fotoğraf ve gravür koleksiyonu oluşturmasına yol açmıştır. Daha sonra meselenin teorik kısmı ile ilgilenmiş ve efemerayla ilgili bireysel bir bilinçlendirme hareketi başlatmıştır. Evren, efemera ticareti ile uğraşan esnafı örgütlemiş, ilk müzayedelerin düzenlenmesine önayak olmuş ve yazılı basında sürekli kaleme aldığı yazılarla gündem oluşturarak efemera kavramının toplum, araştırmacılar ve entelektüel camia nezdinde tanınıp anlaşılmasını sağlamıştır. Evren, Ercan Sanus adlı arkadaşı ile birlikte dünyadaki ilk efemera derneklerine üye olmuştur.

Efemera kavramını Türkçe literatüre kazandıran ilk kişi de araştırmacı yazar Burçak Evren'dir. Efemera sözcüğü, Türkiye'de ilk defa Rıza Nur'un 1925'te kaleme aldığı bir eserinde geçmiş, daha sonra hiçbir yerde anılmamış, uzun yıllar boyunca bilimsel literatür ve yazılı basında yer almamıştır. Bu sebeple, efemera kavramını dilimize yerleştiren ilk kişinin Evren olduğu rahatlıkla söylenebilir. Gazeteci olması ve Milliyet-Hürriyet haber grubunda çeşitli dergilerin yönetimini üstlenmiş olması, onun bu konuyu gündemde tutmasını ve sürekli ateşlemesini sağlamıştır. Evren, yönetiminde bulunan 5 dergide efemera köşeleri hazırlamış, *Paramatik* ve *Ekonomi* dergilerinde efemera ile ilgili yazılar yazmış ve *Toplumsal Tarih Dergisi*'nde 3 yıl boyunca her ay efemera ile ilgili bir disiplin köşesi yürütmüştür. *Tombak Koleksiyon ve Antikacılık Dergisi*'nde düzenli olarak efemera kavramı üzerinde durmuş ve koleksiyonerlerin zihninde efemera olgusunun yerleşmesini sağlamıştır. Bu süreçte "ephemera" kavramını bir marka hâline getirme derdini gütmüş, özellikle kültürel seviyesi yüksek insanların içine bir merak salarak onların koleksiyon toplamasına vesile olmuştur. Evren, önceleri kıymet verilmeyen efemerik malzemenin taşıdığı değeri sahaflara anlatarak onları bilinçlendirmiş ve bu malzemelerin toplanıp satışa sunulmasını sağlamıştır. Türkiye'deki ilk efemera müzayedeleri onun gayretleri ile gerçekleştirilmiştir. Evren, hiçbir evden efemera malzemesi almamış, koleksiyonlarını devretmek isteyen kişileri aracı sahaflara yönlendirmiş, sonrasında aynı malzemeyi daha yüksek fiyatla satın almış ve böylece efemera piyasasını canlandırmaya çalışmıştır.

Evren'in efemera hakkında yazdığı yazıların sayısı 1000'in üzerindedir. Yazdığı yazılar ile dolaylı olarak yönlendirdiği kişilerin sahaflardan alışveriş yapmasını ve bir obje olarak efemeranın kıymetlenmesini sağlamıştır. Böylece kıymeti haiz olan malzeme de kaybolup gitmekten korunmuş, saklanmış ve sonuçta gün yüzüne çıkabil-

CamScanner ile tarandı

miştir. Mutlaka belirtilmelidir ki Evren, o yıllarda SEKA'ya giderek tamamen yok olacak olan efemerik malzemenin korunup günümüze ulaşmasında büyük bir paya sahiptir. Bütün bu hizmetler, Türkiye'nin toplumsal ve arşivsel tarihi için dikkate değer bir önem taşımaktadır.

Ephemera Derneğinin Kurulması

Burçak Evren, Sertaç Kayserilioğlu ile birlikte Ephemera Derneği'nin kuruluş çalışmalarını yürütmüş ve bu bağlamda konunun ilgililerine birer davet mektubu göndermiştir. Bu çalışmalar neticesinde, 1996 yılında Ephemera Kâğıt Arkeologları Derneği kurulmuştur. Derneğin adı verilirken, kavramın uluslararası şekli değiştirilmemiş ve Türkçeleştirilmeden "ephemera" olarak yazılmıştır[1]. Burçak Evren'in kendi ifadesiyle; "bu ülkeye bir kültür hizmeti olarak kurulan" derneğin kurucuları, Burçak Evren, Sertaç Kayserilioğlu, Ercan Sanus, Celal Yıldırım, TuncaVarış, Atilla Ekşinozlugil, Yaşar Temiz, Melih Dölay, Hakan Akçaoğlu, Yaşar Yeğen, Ziya Gönenç'tir.

Ephemera Derneği, İngiltere, Avustralya ve Kanada'dan sonra, ephemera adını taşıyan dünyadaki dördüncü dernektir. Ephemera Derneğinin amaçları, dernek broşüründe şu şekilde belirlenmiştir:

- Kültürel mirasımızın önemli parçaları olan ve tarihsel değer taşıyan kâğıtla ilgili belgeleri toplamak ve topladıklarını çeşitli yollarla kamuoyuna ulaştırmak. Bu tür belgelerin yurtdışına çıkmasını engellemek. Ephemera olgusunu tanıtmak, sevdirmek, yaygınlaştırmak ve bu konuda koleksiyon yapanlarla yapacaklara yardımcı olmak.
- Araştırma, tez, doktora ve benzeri bilimsel çalışma yapanlara görsel malzeme ve bilgi aktarmak.
- Müzayede düzenlettirmek.
- Dia bank kurmak.
- Türkiye'de ephemera ile ilgili bir müze, araştırma merkezi, arşiv ve kütüphane kurmak.
- Süreli yayınlar yapmak. Çeşitli konularda görsel malzemeye dayalı kitaplar, albümler, takvimler, tanıtıcı broşürler yayınlamak.
- Ephemera ağırlıklı projeler üretmek ve onları yaşama geçirmek.
- Geçici ve sürekli sergiler düzenlemek. Ulusal ve uluslararası fuarlar yapmak. Çeşitli semtlerde ephemera pazarlarının ve dükkânlarının oluşmasına yardımcı olmak.

Şekil 1. Ephemera Kâğıt Arkeologları Derneği'nin kurucuları. Kaynak: Burçak Evren Özel Arşivi, 1996.

1 Bildiride de kimi alıntı cümleleri ile derneğin çalışmalarına atıfta bulunan cümlelerde "ephemera" kullanılması tercih edilmiştir.

CamScanner ile tarandı

- Kültürel değeri olan ephemera ile ilgili arşivlere ve koleksiyonlara sahip çıkmak. Bunları müzayedeye sunmak, olanaklar ölçüsünde satın almak, satın alınamayanların dialarını ve fotokopilerini çekerek arşivlemek, satın alınanın yayınını yapmak, satın alınamayanların yurtiçinde kalması için alıcı olacak kişi ve kurumları araştırıp bulmak, onları tümüyle yok olmaktan kurtarmak.
- Yurtdışındaki benzer derneklerle ilişkiye geçerek bilgi alışverişinde bulunmak, ortak çalışmalar içerisine girmek.
- Müze, kütüphane ve benzer kuruluşlarla ortak çalışmalar yapmak. Bu konularda ücretsiz eksper temin etmek.
- Çeşitli kişilerin ellerinde bulunan belgelerin ücretsiz ekspertizini yapmak (Ephemera Kâğıt Arkeologları Derneği, t.y., s.3-4).

Görüldüğü gibi, bu amaçlar Türkiye'de efemera koleksiyonculuğu ve çalışmaları için oldukça önem taşıyan, vizyon ve misyon öğeleri içeren maddelerdir. Ephemera Derneği, efemera kavramının Türkiye'deki tanınırlığında büyük bir paya sahiptir.

Derneğin Faaliyetleri

Ephemera Derneği, kuruluşundan kapanışına kadar birçok faaliyette bulunmuştur. Bunlar, çeşitli dernek yayınlarının hazırlanması, sergiler, müzayedeler, ödüllü yarışmalar düzenlenmesi, koleksiyonculuk kurslarının açılması ve efemera ilgililerine efemeraya ilişkin özel hizmetlerin sunulmasıdır.

Dernek Yayınları: *Ephemera Bülteni*, *Ephemera Guide*, Anı Kartpostalı ve Broşürler

Ephemera Derneği, efemera kavramını ve dernek faaliyetlerini duyurmak ve tanıtmak için çeşitli yayın faaliyetlerinde bulunmuştur. Bunlardan ilki, *Ephemera Bülteni*'dir. Bülten, efemera adı ile ülkemizde yayınlanan ilk bülten olup, Avrupa'da ikinci ve dünyada üçüncü bültendir (Evren, 1997, s.1). "Bültenin sayfa sayısı, dizaynı, hazırlanış biçimi, uluslararası ephemera derneklerinin [bültenlerinin] aynısıdır" (Evren, 1997, s.1). "Bu bültenin asıl işlevi, ephemera konusunda araştırmacı yaratmak ve bilinmeyen ephemeralar üzerine ilginç tezler ileri sürmektir" (Evren, 1997, s.1).

Ephemera Bülteni'nin sayıları incelendiğinde, her bir sayıda efemera kavramı ve tarihine ilişkin detaylı bilgilerin verildiği, efemera olgusuna hizmet eden önemli kişilerin hizmetleriyle yâd edildiği görülmektedir. Bültende, efemera ticareti yapan esnafa dair haberler ve kapanan ya da yeni açılan dükkânlar hakkında bilgiler de verilmektedir. Bülten 10 sayı çıkmış, daha sonra yayın hayatına veda etmiştir.

Derneğin bir başka yayın faaliyeti, İstanbul'daki efemera satış yerleri ve müzayede kuruluşları hakkında bir rehber olan *Ephemera Guide*'ın (2003) hazırlanmasıdır. Bu rehberin sonunda Burçak Evren tarafından hazırlanan bir *Ephemera Sözlüğü* de bulunmaktadır. Bu kısa sözlüğün genişletilerek ayrı bir kitap hâlinde basılması planlanmış ancak gerçekleştirilememiştir.

Ephemera Derneğinin birinci genel kurulu anısına bir kartpostal bastırılmıştır.

CamScanner ile tarandı

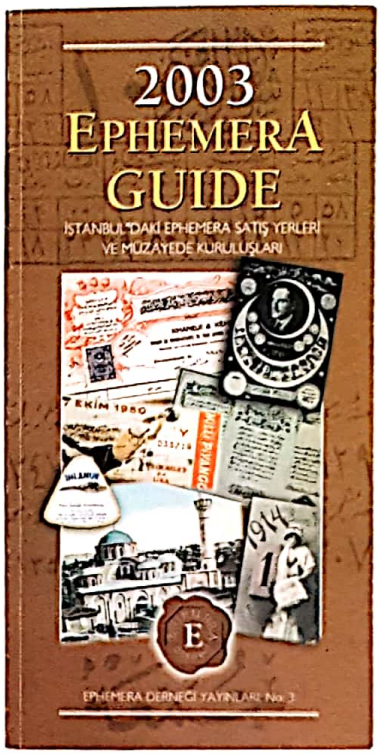

EPHEMERA

EPHEMERA DERNEĞİ'NİN ÜCRETSİZ AYLIK BÜLTENİ

NO:9 • NİSAN 2001

HERMAN BOYACIOĞLU

Şekil 2.
Ephemera Bülteni 9. sayı kapağı.
Kaynak: Burçak Evren Özel Arşivi, 2001.

2003 EPHEMERA GUIDE

İSTANBUL'DAKİ EPHEMERA SATIŞ YERLERİ VE MÜZAYEDE KURULUŞLARI

EPHEMERA DERNEĞİ YAYINLARI No: 3

Şekil 3.
Ephemera Guide kapağı.
Kaynak: Burçak Evren Özel Arşivi, 2003.

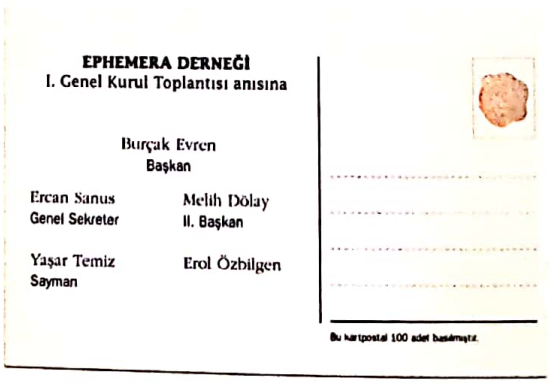
Ayrıca, derneği tanıtmak amacıyla hazırlanan ve efemeralar hakkında detaylı bilgiler veren broşürler de bugün birer efemera olarak kıymet taşıdığından bir yayın faaliyeti olarak zikredilebilir.

Sergiler ve Sergi Kataloglarının Yayımlanması

Ephemera Derneği çok sayıda sergi düzenlemiş ve düzenlediği sergilerin kataloglarını yayımlamıştır. Dernek, İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile "75. Yıl Yaşasın Cumhuriyet Sergileri" adı altında 12 büyük sergi hazırlamıştır. Yaşasın Cumhuriyet Sergileri kapsamında İstanbul'un birçok yeri, özellikle Taksim Meydanı, kültür merkezlerinin çevreleri ve billboardlar dernek logosunun da bulunduğu afiş ve bayraklarla süslenmiş,

EPHEMERA DERNEĞİ

Şekil 4.
Ephemera Derneği anı karpostalı ön yüz kapağı.
Kaynak: Burçak Evren Özel Arşivi, 1997.

EPHEMERA DERNEĞİ
I. Genel Kurul Toplantısı anısına

Burçak Evren
Başkan

Ercan Sanus
Genel Sekreter

Melih Dölay
II. Başkan

Yaşar Temiz
Sayman

Erol Özbilgen

Bu kartpostal 100 adet basılmıştır.

Şekil 5.
Ephemera Derneği anı karpostalı arka yüz kapağı.
Kaynak: Burçak Evren Özel Arşivi, 1997.

CamScanner ile tarandı

Şekil 6.
75. Yıl Yaşasın Cumhuriyet Sergileri'ne ait duyuru afişi ve bayrakları.
Kaynak: Burçak Evren Özel Arşivi, 1998.

Şekil 7.
Efemera satan dükkânlar için hazırlanan "Burada efemera satışı yapılmaktadır." ibareli özel etiket.
Kaynak: Burçak Evren Özel Arşivi, 1999.

böylece hem dernek hem de efemera olgusu tanıtılmıştır. Bu sergilerde yer alan efemeralar daha sonra *Yaşasın Cumhuriyet Sergileri* (1998) ve *Üç İstanbul Sergileri* (1998) adlarıyla prestij kitap olarak yayımlanmıştır.

Müzayedeler

Derneğin bir önemli faaliyeti de efemera isimli ilk müzayedeleri düzenlemesidir. Daha önceleri kartpostal, hisse senedi vb. malzeme adı ile müzayedeler düzenlenirken, derneğin kuruluşundan itibaren, "ephemera" adını taşıyan, efemera odaklı ilk müzayedelerin düzenlenmesi sağlanmıştır.

Ödüllü Yarışmalar

Derneğin birinci kuruluş yıl dönümünde 3 dalda yarışma düzenlenmiş ve her dalda ilk üçe altın, gümüş ve bronz efemera amblemi hediye edilmiştir. Bunlar; 1. En İlginç Efemera koleksiyonu yarışması, 2. En İlginç Günümüz Efemera Koleksiyonu yarışması, 3. Efemeraya Hizmet Ödülü'dür. Bu yarışma, dünyada efemera konulu ilk yarışma olma özelliğini de taşımaktadır.

Koleksiyonculuk Kursları

Dernek, ülkemizde koleksiyonculuğun sevdirilmesi, gelişmesi ve yaygınlaşması için bir dizi seminerler düzenlemiştir. Fotoğraf, gravür, hisse senedi ve tahvil koleksiyonculuğu, kıymetli kâğıt koleksiyonculuğu, kıymetli kâğıt tamiri ve bakımı konusunda kurslar vermiştir. Kurslar, öğrenci ve emekliler için ücretsiz olarak verilmiştir.

CamScanner ile tarandı

Özellikli Hizmetler

Ephemera Derneği yetkilileri, konu ile ilgili her detayı düşünmüş ve efemera işini insanların gözünde özel kılacak farklı uygulamalara da imza atmıştır. Bunlar;

- Efemera satan dükkânlara "Burada efemera satışı yapılmaktadır." ibareli özel etiketlerin yapıştırılması;
- Her cumartesi yapılan 5 çayı mübadelelerinde katılım yapanlara kendi adlarının yazılı olduğu bayrakların hazırlanması;
- Dernek üyelerinin basacakları kataloglarda "ephemera" sözcüğünün kullanılması zorunluluğu;
- Efemera işine gönül vermiş ve şu an hayatta olmayan kişilerin unutulmaması amacıyla dernek salonlarına isimlerinin verilmesi
- Kitapları sevdirmek amacıyla, yazarından imzalı kitaplar ve ilginç isimli kitaplar konusunda düzenlenen müzayedeler olarak sıralanabilir.

Ephemera Derneğinin Kapanması ve Yeniden Kurulması Süreci

1996 yılında kurulan Ephemera Derneği, 10 yıl hayatta kaldıktan sonra 2006 yılında ekonomik nedenlerle kapatılmıştır. Bununla birlikte dernek üyeleri, efemera ile ilgili faaliyetlerini aynı hızla sürdürmüşlerdir. Bugünlerde Ephemera Derneği'nin yeniden kurulması için çalışmalar yapılmakta olup aynı kurucu üyeler ve çeşitli akademisyenlerin bir araya gelerek ortaya koyacakları çalışmalar planlanmaktadır.

Sonuç

Efemeranın Türkiye'deki serüveninde, Evren ve kurduğu derneğin faaliyetleri yadsınamaz. Evren, 1996 yılında kurduğu Ephemera Derneği ile yapılan çalışmaları kurumsallaştırmış ve efemera malzemesi konusunda büyük bir potansiyele sahip olan Türkiye'nin bu alanda önemli bir noktaya gelmesini sağlamıştır. Efemeranın bilimsel itibarının artmasında bu çabaların önemi büyüktür.

Efemera kavramını Türkçe literatüre kazandıran ilk kişi, araştırmacı yazar Burçak Evren'dir. Türkçe bilimsel literatür içindeki efemera konulu yayınlar, Burçak Evren ve Ephemera Derneği hakkında herhangi bir bilgi içermemektedir. Bu durum, efemera konusundaki ulusal bir birikimi de yok saymak anlamına gelmektedir. Bu bildiri ile ulusal efemera tarihi inşasındaki eksik taşların tamamlanması ve literatüre önemli bir katkı sunulması amaçlanmıştır.

CamScanner ile tarandı

Kaynakça

2003 Ephemera Guide kapak görüntüsü [fotoğraf]. (2003). Burçak Evren Özel Arşivi, İstanbul.

2003 Ephemera guide: İstanbul'daki ephemera satış yerleri ve müzayede kuruluşları. (2003). İstanbul: Ephemera Derneği Yayınları.

75.Yıl Yaşasın Cumhuriyet Sergilerine ait duyuru afişi ve bayrakları [fotoğraf]. (1998). Burçak Evren Özel Arşivi, İstanbul.

Coşkun, H. (2001). Bir ephemera tutkunu Herman Boyacıoğlu. *Ephemera Bülteni*, 9, 2-3.

Efemera satan dükkânlar için hazırlanan "Burada efemera satışı yapılmaktadır." ibareli özel etiket görüntüsü [fotoğraf]. (1999). Burçak Evren Özel Arşivi, İstanbul.

Ephemera Bülteni 9. sayı kapak görüntüsü [fotoğraf]. (2001). Burçak Evren Özel Arşivi, İstanbul.

Ephemera Derneği anı karpostalı arka yüz kapak [fotoğraf]. (1997). Burçak Evren Özel Arşivi, İstanbul.

Ephemera Derneği anı karpostalı ön yüz kapak [fotoğraf]. (1997). Burçak Evren Özel Arşivi, İstanbul.

Ephemera Kâğıt Arkeologları Derneği broşürü. (1997). Burçak Evren Özel Arşivi, İstanbul.

Ephemera Kâğıt Arkeologları Derneği'nin kuruculari [fotoğraf]. (1996). Burçak Evren Özel Arşivi, İstanbul.

Evren, B. (1996, 29 Kasım). Seka'dan kurtulanlar. *Milliyet* 23 Ocak 2018 tarihinde http://www.milliyet.com.tr/t/1996/11/29/yasam/seka.html adresinden erişildi.

Evren, B. (1996a). Ephemera nedir? Gündelik yaşamın gelip geçici belgeleri. *Toplumsal Tarih*, *4*(28), 40-42.

Evren, B. (1996b). Türk ephemera tarihine ilişkin anekdotlar. *Toplumsal Tarih*, *5*(30), 36-39.

Evren, B. (1997). İlk olmak kolay değil. *Ephemera Bülteni*, (1), 1.

Evren, B. (2001). Bir ephemera duayeni: Sabahattin Abi'nin ardından. *Ephemera Bülteni*, (10), 2-3.

İstanbul Filatelistler Derneği. (2018). *Hakkımızda.* İstanbul Filatelistler Derneği web sitesinden 22 Mayıs 2018 tarihinde erişildi: http://www.istanbulfilateli.com/hakkimizda.html

Üç İstanbul Sergileri. (1998). Haz. Burçak Evren ve İrfan Çiftçi. İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi.

Yaşasın Cumhuriyet Sergileri. (1998). Haz. Burçak Evren ve İrfan Çiftçi. İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi.

CamScanner ile tarandı